

Sygn. akt VIRCa 55/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Schubert

Sędziowie: SO Ewa Błesińska

SSR del do SO Arkadiusz Rokicki (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2013 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. B. (1)**

przeciwko **K. B. (2) i małoletniemu D. B. (1)** zastąpionemu przez ustawowego przedstawiciela D. B. (2)

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Piszcu

z dnia 11 grudnia 2012 roku

sygn. akt III RC 86/12

I. oddala apelację;

II. nie obciąża powódki kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt VI RCa 55/13

UZASADNIENIE

K. B. (1) na podstawie przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wystąpiła przeciwko K. B. (2) i D. B. (1), zastąpionym przez ustawowego przedstawiciela D. B. (2), z powództwem o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie VI RC 1456/06, co do rat alimentów za okres od 19 października 2006 r. do 30 kwietnia 2012 r. W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż reprezentujący małoletnich pozwanych D. B. (2), na podstawie tytułu wykonawczego w postaci powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie, wszczął przeciwko powódce egzekucję kwoty 12.900 zł, stanowiącą równowartość wysokości alimentów zasądzonych od powódki na rzecz małoletnich K. B. (2) i D. B. (1) do dnia 30 kwietnia 2012 r. Powódka podniosła, iż roszczenia pozwanych, wynikające z wymienionego wyżej tytułu egzekucyjnego do dnia 19 października 2009 r. uległy przedawnieniu. Wskazała nadto, że od dnia 19 października 2006 r. do dnia 15 grudnia 2009 r. alimenty zasądzone na rzecz małoletnich dzieci uiszczala bez pokwitowań do rąk własnych D. B. (2). Dopiero w dniu 15 grudnia 2009 r. powódka dokonała stałego zlecenia przelewów z rachunku bankowego w Banku (...) S.A. I Oddział w E. Filia Nr 2 w P..

Ustawowy przedstawiciel pozwanych, D. B. (2), ostatecznie wniósł o oddalenie powództwa za okres od 19 października 2006 r. do 19 października 2009 r. Zaprzeczył, jakoby powódka w tym okresie płaciła alimenty bez pokwitowań bezpośrednio do jego rąk. Nadto podniósł, że wprawdzie w piśmie do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Pieszku uznał podniesiony przez powódkę zarzut przedawnienia roszczenia wierzycieli za powyższy okres, jednakże uznanie to nie może być wiążące, albowiem zgodnie z bezwzględnie obowiązującym przepisem art. 121 k.c., co do roszczeń, które przysługują dzieciom przeciwko rodzicom przez czas trwania władzy rodzicielskiej, bieg przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu. W konsekwencji nie mógł i nie może uznać powództwa w powyższym zakresie. Przyznał natomiast, że powódka częściowo uregulowała alimenty za okres od listopada 2009 r. do dnia 30 kwietnia 2012 r.

Sąd Rejonowy w Pieszku wyrokiem z dnia 11 grudnia 2012 r. pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 27 września 2006 r., w sprawie VI RC 1456/06, co do rat alimentów na rzecz małoletniej K. B. (2) i małoletniego D. B. (1) wraz z ustawowymi odsetkami, płatnych za okres od 01 listopada 2009 r. do 31 lipca 2011 r., za okres od 01 października 2011 r. do 30 listopada 2011 r. oraz także co do rat alimentów na rzecz małoletniej K. B. (2) wraz z ustawowymi odsetkami, płatnych za okres od 01 grudnia 2011 r. do 30 kwietnia 2012 r., w pozostałym zakresie powództwo oddalił, a koszty procesu stron wzajemnie zniósł.

Sąd ten ustalił, że na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 27 września 2006 r., w sprawie VI RC 1456/06, rozwiązane zostało przez rozwód małżeństwo rodziców pozwanych. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi rozwiedzionych małżonków K. B. (2), urodzoną (...) i D. B. (1), urodzonym (...), powierzono obojgu rodzicom, ustalając ich miejsce pobytu przy ojcu. Jednocześnie Sąd zobowiązał obydwoje rodziców do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich dzieci, zaś udział matki K. B. (1) ustalił na kwotę po 150 zł na rzecz każdego dziecka. Wyrokowi temu, w części zasądzającej alimenty, nadano klauzulę wykonalności. W toku sprawy o rozwód D. B. (2) stanowczo wniósł o nie zasądzanie alimentów od K. B. (1) na rzecz małoletnich dzieci. Stanowisko to uzasadniał swoją ustabilizowaną sytuacją majątkową i dochodową. Pouczony, iż Sąd jest zobligowany do zasądzenia alimentów na rzecz małoletnich dzieci, wniósł o ich zasądzenie w najniższej wysokości, to jest w kwocie po 30 zł miesięcznie. Ustabilizowana sytuacja majątkowa i dochodowa spowodowała, iż D. B. (2) przez pierwsze trzy lata po rozwodzie nie egzekwował alimentów zasądzonych w wyroku rozwodowym. W 2008 r. między byłymi małżonkami zaczął narastać konflikt dotyczący kontaktów K. B. (1) z małoletnimi dziećmi. Od listopada 2009 r. powódka zaczęła wpłacać raty alimentów zasądzonych w wyroku rozwodowym na rachunek bankowy D. B. (2). Do dnia 30 kwietnia 2012 r. wpłacała raty alimentów na rzecz K. B. (2) i D. B. (1) za okres od 01 listopada 2009 r. do 31 lipca 2011 r. oraz za okres od 01 października 2011 r. do 30 listopada 2011 r. w łącznej kwocie 6.900 zł. K. B. (2) od dnia 26 października 2011 r. mieszka u matki. Sąd Rejonowy w Pieszku wyrokiem z dnia 06 września 2012 r., w sprawie III RC 129/12, uchylił z dniem 01 listopada 2011 r. alimenty zasądzone od powódki na rzecz K. B. (2) w kwocie po 150 zł miesięcznie. W dniu 17 kwietnia 2012 r. D. B. (2) złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko K. B. (1) w celu wyegzekwowania zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 27 września 2006 r. w sprawie VI RC 1456/06 alimentów zaległych za okres od 19 października 2006 r. do 30 kwietnia 2012 r. w łącznej kwocie 12.900 zł oraz alimentów bieżących od dnia 01 maja 2012 roku w kwocie po 300 złotych miesięcznie. Następnie w dniu 15 czerwca 2012 r. wniósł o umorzenie postępowania egzekucyjnego w części dotyczącej alimentów zaległych w kwocie po 300 złotych miesięcznie za okres od 19 października 2006 r. do 31 maja 2011 r., za lipiec 2011 r. oraz za okres od 17 października 2011 r. do 30 listopada 2011 r. D. B. (2) przyznał podniesiony przez dłużniczkę w pozwie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego zarzut przedawnienia części roszczeń. Nadto, z uwagi na zmianę miejsca pobytu wierzycielki K. B. (2), wniósł o zaniechanie egzekwowania od dłużniczki alimentów na rzecz córki i o egzekwowanie wyłącznie alimentów na rzecz małoletniego D. B. (1) w kwocie po 150 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy za podstawę prawną roszczenia powódki przyjął przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Odnosząc się do rat alimentów za okres od 19 października 2006 r. do 19 października 2009 r. uznał, że zarzut strony powodowej przedawnienia roszczenia pozwanych, nie podlegał uwzględnieniu. Natomiast początkowe uznanie przez ustawowego przedstawiciela małoletnich pozwanych zarzutu przedawnienia i w dalszej kolejności przedmiotowego powództwa w omawianym zakresie, jako sprzeczne z prawem, nie jest i nie byłoby dla Sądu wiążące (art. 213 § 2 k.p.c.). Z kolei

drugiego zarzutu odnośnie spełnienia świadczenia za okres od 19 października 2006 r. do 19 października 2009 r. powódka nie udowodniła tych okoliczności, a zgodnie z treścią art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która wywodzi z niego skutki prawne. Należy podkreślić, że ustawowy przedstawiciel pozwanych zaprzeczył, że we wskazanym okresie otrzymywał od powódki alimenty bezpośrednio do rąk własnych oraz stanowczo twierdził, że alimenty za ten okres nie zostały przez powódkę opłacone. W ocenie Sądu Rejonowego za wiarygodnością tych twierdzeń przemawia fakt ustabilizowanej w tym okresie sytuacji majątkowej i dochodowej D. B. (2). Wymieniony miał dom jednorodzinny i prowadził działalność gospodarczą, z której osiągane przez niego dochody były wystarczające dla zapewnienia małoletnim środków utrzymania i wychowania. W związku z tym już w sprawie o rozwód nie domagał się zasądzenia alimentów na rzecz małoletnich dzieci od ich bezrobotnej wówczas i mieszkającej na stacji matki, zaś pouczony o obowiązku Sądu, wniósł o zasądzenie alimentów w najniższej wysokości. W tych okolicznościach Sąd dał wiarę zeznaniom ustawowego przedstawiciela małoletnich pozwanych, że przez trzy pierwsze lata po rozwodzie nie domagał się orzeczonych w wyroku rozwodowym alimentów, które w tym czasie nie były płacone. Przechodząc z kolei do rat alimentów za okres od 20 października 2009 r. do 30 kwietnia 2012 r., Sąd I instancji uznał roszczenie powódki za udowodnione co do rat alimentów na rzecz obojga małoletnich pozwanych, wraz z ustawowymi odsetkami, płatnych za okres od dnia 01 listopada 2009 r. do 31 lipca 2011 r. oraz od 01 października 2011 r. do 30 listopada 2011 r. Dowód uiszczenia przez powódkę rat alimentów za ten okres na rzecz obojga małoletnich pozwanych stanowią przedłożone Sądowi i załączone do akt sprawy elektroniczne potwierdzenia przelewów bankowych (k. 34-39v) oraz lista operacji bankowych (k. 75-76), które to dowody nie były kwestionowane przez stronę pozwaną. Z kolei wobec treści prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 06 września 2012 r. w sprawie III RC 129/12 oraz wobec zakresu żądania pozwu, roszczenie powódki zasadne było również co do rat alimentów na rzecz K. B. (2) płatnych za okres od dnia 01 grudnia 2011 roku do dnia 30 kwietnia 2012 r. Strona powodowa nie udowodniła natomiast, że alimenty za miesiąc sierpień, wrzesień i grudzień 2011 r. oraz styczeń, luty, marzec i kwiecień 2012 r. zostały opłacone na zasadzie wzajemnych uzgodnień i potąceń między byłymi małżonkami. Powódka nie przedstawiła na poparcie powyższych twierdzeń żadnych dowodów, natomiast ustawowy przedstawiciel małoletnich pozwanych twierdzeniom tym stanowczo zaprzeczył. Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd orzekł jak w punkcie I zaskarżonego wyroku, zaś w pozostałej części powództwo oddalił. Na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami.

Od powyższego orzeczenia, w części oddalającej powództwo, apelację wniosła powódka, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, która miała istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nieszczeronny, bowiem:

a. z pominięciem dowodu w postaci zgodnych zeznań powódki i przedstawiciela ustawowego pozwanych, że K. B. (2) przebywa u niej nieprzerwanie już od dnia 26 października 2010 r., co powinno prowadzić do wniosku, że powódka spełniała obowiązek alimentacyjny na rzecz córki poprzez ponoszenie kosztów związanych z utrzymaniem i wychowaniem dziecka. W tej sytuacji brak dowodów zapłaty alimentów za miesiące sierpień i wrzesień 2011r. jest uzasadniony,

b. pominięcie dowodu w postaci wpłat dokonanych przez powódkę na konto ojca pozwanych w okresie od listopada 2010r. do lipca 2011 r. oraz w miesiącach październik i listopad 2011 r., wskutek których powstała nadwyżka w wysokości 1.650 zł, co prowadzi do przyjęcia, że raty alimentacyjne na rzecz małoletniego syna za miesiące sierpień, wrzesień, grudzień 2011 r. oraz styczeń, luty, marzec, kwiecień 2012 r. zostały w całości pokryte ze wskazanej nadwyżki,

2. naruszenie przepisu postępowania – art. 233 § 1 k.p.c., które miało istotny wpływ na wynik sprawy poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia zasad logicznego rozumowania i zasad doświadczenia życiowego. W świetle tych zasad nie można uznać, że powódka w okresie od 19 października 2006 r. do 19 października 2009 r. nie spełniała obowiązku alimentacyjnego względem dzieci tylko na tej podstawie, że zaprzeczył temu D. B. (2) wykazując ustabilizowaną sytuację finansową w tym czasie. Tymczasem spełnianie obowiązku alimentacyjnego przez powódkę następowało w różny sposób, czasami przez zapłatę raty alimentacyjnej

do rąk ojca, zaś innym razem na zakupie dla małoletnich odzieży czy innych artykułów. Twierdzenia powódki o wzajemnych uzgodnieniach z ojcem dzieci w kwestii alimentów we wskazanym okresie znajdują oparcie w sposobie, w jaki została uregulowana przez nich kwestia podziału majątku wspólnego po rozwodzie. O tym, że sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania było uznanie, że powódka nie spełniała świadczenia alimentacyjnego świadczy także sposób postępowania D. B. (2), który przez 6 lat od orzeczenia rozwodu nie wezwał powódki do uiszczania alimentów ani nie skierował sprawy do egzekucji, mimo uzyskania klauzuli wykonalności już w dniu 31 października 2006 r.

W związku z powyższym powódka wniosła o zmianę powyższego wyroku w zaskarżonej części i uwzględnienie powództwa w całości.

W uzasadnieniu apelacji powódka podniosła, że nie ulega wątpliwości, iż zarówno K. B. (1) jak i przedstawiciel ustawowy pozwanych złożyli na rozprawie w dniu 03 grudnia 2012 r. zgodne oświadczenia, że K. B. (2) przebywa u matki już od 26 października 2010 r. i od tego czasu jest ona na wyłącznym utrzymaniu powódki, mimo że obowiązek alimentacyjny, zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w Pieszku z dnia 06 września 2012 r., w sprawie III RC 129/12, wygasł z dniem 01 listopada 2011 r. Od tego czasu obowiązek alimentacyjny był przez powódkę realizowany poprzez ponoszenie kosztów związanych z utrzymaniem i wychowaniem małoletniej, co wykluczało obowiązek uiszczania rat alimentacyjnych do rąk jej ojca. W tej sytuacji zasadne byłoby uchylenie wobec powódki alimentów w stosunku do córki już od listopada 2010 r. Istotny jest również fakt, że powódka nadal dokonywała wpłat na poczet alimentów w wysokości 300 zł, mimo że K. B. (2) przebywała u niej od 26 października 2010 r. Wobec tego obowiązek alimentacyjny względem pozwanej był wykonywany podwójnie. W wyniku tego powstała nadpłata w wysokości 150 zł za każdy miesiąc przez okres 11 miesięcy. Fakt wystąpienia przez D. B. (2) z wnioskiem egzekucyjnym jest wyłącznie efektem narastającego już od 2008 r. konfliktu.

Pozwani, w odpowiedzi na apelację powódki, wnieśli o jej oddalenie w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji ustalił wszystkie istotne fakty i wyciągnął z nich logiczne wnioski, a także prawidłowo przyjął, iż podstawę rozstrzygnięcia stanowi art. art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy uznał także, że ocena materiału dowodowego nie narusza zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy dokonał wnikliwej i prawidłowej oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie.

Za prawidłowe uznać należało ustalenie, że roszczenie powódki zostało udowodnione co do rat alimentów na rzecz obojga pozwanych, płatnych za okres od 01 listopada 2009 r. do 31 lipca 2011 r. oraz od 01 października 2011 r. do 30 listopada 2011 r. Fakt uiszczenia przez powódkę rat alimentacyjnych za ten okres potwierdzają przedłożone dokumenty.

Sąd I instancji prawidłowo uznał, że zarzut spełnienia świadczenia za okres od 19 października 2006 r. do 19 października 2009 r. nie został przez stronę powodową należycie wykazany, a zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Ojciec pozwanych zaprzeczył, że we wskazanym okresie otrzymywał od powódki alimenty bezpośrednio do rąk własnych. Sąd I instancji trafnie wskazał, że za wiarygodnością tych twierdzeń przemawia fakt ustabilizowanej w tym okresie sytuacji majątkowej i dochodowej D. B. (2). Już w sprawie o rozwód nie domagał się on zasądzenia alimentów na rzecz małoletnich dzieci od ich bezrobotnej wówczas i mieszkającej na stacji matki, zaś pouczony o obowiązku Sądu, wniósł o zasądzenie alimentów w najniższej wysokości.

Sąd Okręgowy za nieuzasadniony uznał również zarzut apelacji, że Sąd I instancji pominął dowód w postaci zgodnych zeznań powódki i przedstawiciela ustawowego pozwanych, że K. B. (2) przebywa u niej nieprzerwanie już od dnia 26 października 2010 r., co powinno prowadzić do wniosku, że spełniała obowiązek alimentacyjny na rzecz córki poprzez

ponoszenie kosztów związanych z utrzymaniem i wychowaniem dziecka. Z kolei pominięcie dowodu w postaci wpłat dokonanych przez powódkę na konto ojca pozwanych w okresie od listopada 2010 r. do lipca 2011 r. oraz w miesiącach październik i listopad 2011 r. wskutek których powstała nadwyżka w wysokości 1.650 zł, skutkowało pominięciem ustalenia, że raty alimentacyjne na rzecz małoletniego syna za miesiące sierpień, wrzesień, grudzień 2011 r. oraz styczeń, luty, marzec, kwiecień 2012 r. zostały w całości pokryte ze wskazanej nadwyżki.

Wbrew twierdzeniom autora apelacji brak jest podstaw do uznania, że w niniejszej sprawie bezspornym była okoliczność, iż K. B. (2) zamieszkiwała z matką od 26 października 2010 r. Wprawdzie na rozprawie w dniu 03 grudnia 2012 r. pełnomocnik przedstawiciela ustawowego pozwanych przyznał, że córka przebywa u matki od października 2010 r. (k. 83v.), ale przesłuchany w tym dniu w charakterze strony D. B. (2) zeznał, że „w sierpniu (...) córka mieszkała już u powódki”, by następnie przyznać, że „nie pamiętam dokładnie dat” (k. 84). Powyższe okoliczności wskazują na to, że fakt zamieszkiwania córki z powódką od października 2010 r. nie tylko nie został przyznany przez stronę pozwaną, ale brak jest podstaw do uznania, że została ona udowodniona. Strona powodowa nie zgłosiła w tym zakresie żadnych nowych wniosków dowodowych. Skoro powódka z tego faktu wywodziła skutki prawne to na niej spoczywał ciężar jego udowodnienia (art. 6 k.c.). Powyższe stanowisko jest tym bardziej uzasadnione, że sama strona powodowa w uzasadnieniu pozwu o uchylenie alimentów (akta Sądu Rejonowego w Pieszku III RC 129/12) przyznała, że K. B. (1) zamieszkiwała z matką od 26 października 2011 r. i od tego czasu nastąpiła istotna zmiana stosunków, polegająca na faktycznej zmianie miejsca pobytu dziecka.

Uznając zatem, że apelacja powódki nie ma uzasadnionych podstaw, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił ją w całości (pkt I wyroku).

Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążył powódki kosztami procesu za instancję odwoławczą, mając na względzie jej sytuację majątkową i rodzinną, jak również ciążące na niej zobowiązania alimentacyjne (pkt II wyroku).